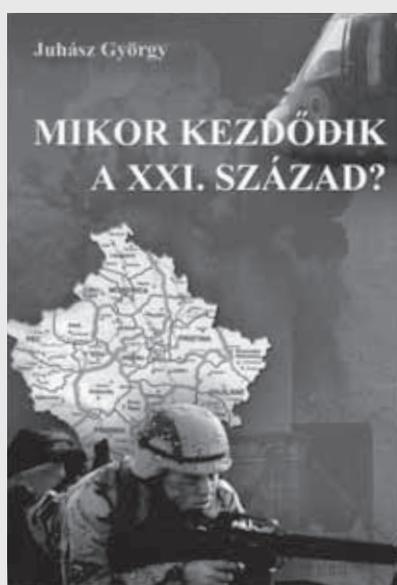

IN MEMORIAM JUHÁSZ GYÖRGY

A TUDATFERTŐZÉS SZAKÉRTŐI

Azzal, hogy G. W. Bush nem tett semmit a New Orleans-i katasztrófa megelőzésére, előzékenyen kiszolgálta a médiát, amelynek legkéjesebb álmait is kielégítette a tomboló Katrina hurrikán. Fejvesztve menekülő emberek, szárazföldi és vízi hullák, a háttérben lángoló és robbanó olajfinomítók, zsúfolt tornatermekben síró-zokogó emberek, szétszakított családok, megroppant életek és roskadozó épületek, az árvíz előtt a beomló tetőkön menedéket keresők, a teljes káoszban rabló és fosztogató bandák, tehetetlen és hozzá nem értő mentőalakulatok, tűzparancs és fegyverek, mocsok és bűz, oszladozó állattetemek, ivóvízhiány és fertőzés, éhség és kilátástalanság, ismétlődő betörések, megszűnő áram- és gázszolgáltatás, nemi erőszak és bujkálók, minden, ami a média szemének (kamerák) és szájának (mikrofonok) ingere, s mindez heteken át, és hála a jazznek, az egész világ által jól ismert helyen, közlekedési eszközökről (helikopter, motorcsónak) közvetíthető módon.

Tette is a dolgát több száz stáb, adták élőben a borzalmat, a szenvedést, a kínt, a gyötrelmet és a halált. Ez volt a hír, az esemény, a kommunikációs csúcs, a címlap sztori és az első „snitt” a híradókban, a kimeríthetetlen háttéranyag a töltelék műsorokban, jutott belőle az internetes portálokra is, szépen teltek a fotóalbumok és az áldokumentum-kötetek.

De semmi sem tart örökké, a hurrikán elhagyta, a „Felkelő nap házát”, az amerikai hatóságok valahogy úrrá lettek a helyzeten, és lecsengett a sztori, amely csak a cunamihoz volt hasonlítható és a szörnyűség-rettegés-halál élmény közvetíthető varázsát adta.

Mi jöhet még ezután? Stílusosan: „she sara?”. Lehet-e a sokkhatást fokozni? Lehet, csak idő kell hozzá: úgy kell fölépíteni a „hírt”, hogy az önjáróvá, öngerjesztővé és félelmetessé váljon, és kiszolgáltatott százmilliókat érintsen. Erre alkalmas egy világjárvány, amely akár kontinenseken átívelve pusztíthatna, s egyetlen fogalomhoz köthető: menetrend szerint megérkezett a madárinfluenza.

A víz képletét vagy saját gépkocsink rendszámát már rég elfelejtettük, de az aktuális sokkolót H5N1 vírus formájában alaposan a fejünkbe verték. A konkrét (helyi) rettegés a nemzeti médiumok dramaturgjainak kezébe került, akik belerántották a folyamatba a politikát, s így vált immár kontinentális kérdéssé, hogy kvázi betervedő vírus, majd állatról emberre terjedő kór, amely végkifejletében emberről emberre fertőz... és öl. Ismét megvolt hosszú időre a vezető hír, amely exponenciálisan fokozható és faktoriálisan variálható. Tette is a dolgát a média, a „harc az idővel” klasszikus sémára helyezve a rettegés-hangsúlyt. Társat is talált a szintén morális csúcspontot döngető nemzetközi gyógyszerlobbyban, amely már többször bizonyított, a Contergán tablettától kezdve a lassan már házilag elvégezhető abortuszokig. A magyarországi média sem maradt tétlen, s nemhogy uniós, hanem már világszinten teljesített: szemünk láttára oltottak be kísérleti vakcinával magyar minisztert és magyar főállatorvost, akik hősiiesen állták a magyar szurit. Nyilatkozott magyar akadémikus és magyar ornitológus, magyar vegyvédelmi alakulatok gázosítottak el magyar tyúkólkakat és hangárszerű magyar csirkefarmot, egyelőre csak próbaképpen, s közben készülhet a hat cent önköltségű, majd hat dollárért forgalmazható oltóanyag. A leleményes románok két euróért már fertőtlenítették a ki-belépő kocsik kerekeit, (az alvázaikat nem), s félig lezárták a Duna-deltát. Minden európai ország félt, elsősorban a szomszédja felől repülő költöző madaraktól. Megtapasztalhattuk, hogy mit is ér a schengeni határacsoda. Közben intézkedett a WHO. Brüsszel nemzeti hatáskörbe utalta a védekezést, a média pedig nem mulasztotta el megemlíteni a múlt évszázad spanyolnátha-, gyermekparalízis-, vírusos influenza- stb. járványait, végül pedig kitért a középkori pestisjárványokra is, gyengéden utalva teljes városok kipusztulására.

Jöttek az eredmények: azonnal leállították a baromfi export-importot az illetékesek, s Közép-Európában 20-25 %-kal csökkent az amúgy igen egészséges és olcsó baromfi-hús fogyasztása, tömegével kezdtek tönkremenni szárnyastartók, a baromfiágazat csőd közeli helyzetbe került. A média pedig a hír-idő-haszon mellett még „Mehrwertsteuer”-pénzhez is jutott, mert megindultak az ellenreklámok, amelyek azt próbálták elmagyarázni, hogy mit is ehetünk biztonsággal, mire jó a főzés és a sütés.

Ilyen háttérrel vált nemzetközi sztárrá egy balatoni hattyú (legutóbb az Aranykéz utcai robbantással kerültünk be az európai tévék vezető híreibe), amely átrepült Horvátországba, és ott pusztult el, pár kilométerre a magyar határtól. Első hírben mutatta a „dögöt” a TV2, majd a horvát TV1, így tett a közszolgálati Magyar Televízió s a horvát TV késő esti híradója is, s közben fedett helyre költöztettek minden csirkét, tyúkot, kakast... Emberek ezrei a vadászoktól a kofákig bámulták az eget, hogy repül-e felénk, felétek, feléjük a rettenetes vész, amely majd lecsaphat. S ekkor...

S ekkor egy szép őszi éjszakán két párizsi suhanc békés éjszakai fosztogatásából külvárosi otthona felé ballagott, és a francia rendőrök megpróbálták igazoltatni őket. Az afrofrancia-másodgenerációs-bevándorló arab fiúk azonban kereket oldottak, egy trafóházba rohantak, ott halálos áramütést szenvedtek. Ezen a tragikus eseten felindulva elszabadult Párizsban a pokol. A francia főváros külső kerületeiben és elővárosaiban megindult a pusztítás, robbantak a Molotov-koktélok (Ribbentropról is el kellene már nevezni valamit), lángoltak az autók és a kukák. Az utcákat és a tereket elárasztotta az értelmetlen erőszak, és a nemzetközi média: a CNN-től a TV2-ig. Itt ugyanis megvolt azonnal az emberről emberre ható esély, minden éjjel nagyobb lett a zűr. A média sportstílusra váltott, a helyszíni közvetítések olimpiai hangulatban zajlottak, kialakult a versenyszellem, amit a média úgy tükrözött, hogy első éjszaka hány száz lángoló autó, második éjszaka mennyivel

több és éjszakánként hogyan emelkedik a számuk. Az olimpián is a csapatsportok, pl. a labdajátékok a legnézettebbek, ennek megfelelően jöttek a tudósítástások is, még több ifjúsági versenyző, nagyobb eredmények: autóbuszok és teherautók is lángoltak már. A média-sokszínűség és az érzékeny reagálás gyönyörű példája, hogy miközben az újságíró tudósít, oknyomoz is: és aki keres, az talál is. Megtalálták a felelőst is Nicolas Sarközy francia belügyminiszter személyében, aki söpredéknek nevezte a fosztogató, gyújtogató, romboló és egy mozgássérült embert meggyilkoló „sértődött fiatalokat”. A közszolgálati magyar televízió idegen nyelvi világcsúcsot döntött, mert ékes franciasággal többször is Szarközinek nevezte a francia belügyminisztert. A horvát televízió helyesen tudta bemondani a magyar származású (s ezt vállaló) francia miniszter nevét, pedig a horvát ábécében nincs is ő betű. Magyarul pedig lehetne gyakorolni Sárközi György, Sárközi Márta, Sárközi Mátyás.

De hagyjuk a fonetikát, nézzük inkább a tartalmat, mert amit Nicolas Sarközy kapott a liberális médiától, az azért, pestiesen szólva nem semmi. Sarközy volt rasszista, xenofob, intoleráns, diktátor hajlamú és... És itt volt a baj, ide hiányzott még valami, amit kizárt Sarközy származása, meg aztán a „francia-bevándorló” arabok is sémi nép, amiről az antiszemita oly gyakran megfeledkeznek.

A külvárosi és szigorúan éjszakai csata második hetében a média már berendezkedett az állóháborúra, s egyre gyakrabban idézte 1968-at és az algériai háborút, s azon rágódott, hogy átterjednek-e a zavargások Németországra és Belgiumra, illetve beveti-e a francia kormány a hadsereget? Picit gyújtogattak ugyan Berlinben és Brémában is a „fiatalok”, de komoly konfliktusok nem keletkeztek, a francia kormány pedig – Sarközy javaslatára – az éjszakai kijárási tilalom bevezetésével válaszolt a vandálok lázadására.

Ezen a ponton érdemes kitérni arra, hogy az objektív, kiegyensúlyozott és toleráns önképű média által egyoldalúan fölkarolt „csalódott olimpikonok” még céljaikat sem voltak képesek megfogalmazni, miközben sima köztörvényes bűncselekményeket követtek el márkás bőr- és sportdzszekikben, elegáns farmerekben és kitűnő edzőcipőkben. (Lám, mire elég a havi 500–1000 eurós segély!) Beszédesekek voltak a képek is, mert a szörnyűnek, embertlennek bemutatott, a 60-as és 70-es években épített, gondozott parkokkal és szép játszoterekkel körbevett külvárosi lakótelepek – a lázadók otthonai – jelen állapotukban is különbnek tűntek tíz-húsz évvel fiatalabb komlói és salgótarjáni társaiknál. A sok száz riporter alig szólaltatott meg olyan francia autótulajdonost a több tízezerből, akinek a gépkocsiját felgyújtották, s ezzel ellehetetlenítették munkába járását, családját. Az okozott anyagi kárt azzal relativizálták, hogy mennyivel nagyobb is lehetett volna.

A kijárási tilalom meghozta hatását, s a csendesülő párizsi külvárosi zavargások már csak utóvédharcoknak tűntek, amikor a szenzációéhes média váratlan segítséget kapott, ezúttal az al-Kaida nemzetközi terrorszervezettől, amely Ammanban szállodákat robbantott. Volt halott is jócskán, s a Forma 1-hez hasonló utazó (médiá) cirkusz máris röppenhetett a jordán fővárosba. (TV2-es szinten a „jordániai Ammanba”. Ez azt jelenti, hogy legalább két-három Amman van, s ezek közül most a jordániairól van szó. Ennél csak a „horvátországi Eszék” szebb!) Ammanban azonban mindössze két-három napot időzhettek a médiaszemélyiségek, mivel a lakosság igen fegyelmezetten viselkedett, a hatóságok jól szervezeten mentettek, s a politika a helyzet ura maradt. Csak pár riport készült a romokon, s elsősorban abban a szállodában, ahol egy esküvőt ünneplő társaságot robbantottak föl az öngyilkos merénylők, s így hallhattuk a násznagy barátját, az örömapa anyósát és a vőfély sógorát. Majd elvonult a csapat, s visszatért a robbantott demokrácia exporthoz (Irak), illetve az év végére helyreállított teremtett kegyelmi állapothoz, a madárinfluenzához, s újra téma lett a H5N1 vírus.

JUHÁSZ GYÖRGY

*Nyugati Magyarság – Hungarians of the West
Hongrois d'Occident, 2006 december*